

Î N C H E I E R E

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Iuliana Oprea

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Tuchiluș Elena și Gorin Nina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Nadejdei Gandrabura împotriva Elenei Tuchiluș și Ninei Gorin, intervenient accesoriu Vișnevschii Alexei, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, determinarea cotelor-părți din bunul imobil și acțiunea reconvențională a Elenei Tuchiluș și Ninei Gorin împotriva Nadejdei Gandrabura, intervenienți accesorii Vișnevschii Alexei și Gorin Tudor, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral și determinarea cotei-părți ideale din imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Gandrabura Nadejda, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iunie 2016 în partea admiterii parțiale a acțiunii reconvenționale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii reconvenționale ca neîntemeiată, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută,

c o n s t a t ă

La 18 martie 2015, Gandrabura Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Tuchiluș și Ninei Gorin, intervenient accesoriu Vișnevschii Alexei, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral și determinarea cotelor-părți din bunul imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 22 mai 1996 a decedat tatăl Tuchiluș Alexei, dânsa împreună cu surorile Tuchiluș Elena și Gorin Nina fiind succesori legali ai defunctului.

Invocă Gandrabura Nadejda că după decesul tatălui a rămas masa succesorală – 1/3 cotă-parte din apartamentul XXXXX, cu suprafața de 67,9 m.p, care a fost privatizat conform hotărârii nr. 3 din 17 ianuarie 1995 a Comisiei municipale de privatizare a fondului de locuințe Chișinău. La privatizare au participat următorii membri: dânsa, fiul Gandrabura (Vișnevschii) Alexei și tatăl Tuchiluș Alexei, fiecărui revenindu-i câte 1/3 cotă-parte din apartament.

Susține reclamanta că după decesul tatălui, a acceptat de fapt succesiunea rămasă prin intrarea în posesiune, continuând să locuiască în apartament și achitând toate serviciile de întreținere. S-a adresat la biroul notarial, însă i s-a refuzat eliberarea certificatului de moștenitor legal, din motiv că a omis termenul de acceptare a succesiunii.

Solicită Gandrabura Nadejda determinarea după dânsa, Vișnevschii Alexei și Tuchiluș Alexei a câte 1/3 cotă-parte fiecare din apartamentul XXXXX, cu suprafața de 67,9 m.p. și constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, rămas după decesul tatălui Tuchiluș Alexei.

La 13 august 2015, Tuchiluș Elena și Gorin Nina au înaintat acțiune reconvențională împotriva Nadejdei Gandrabura, intervenienți accesorii Vișnevschii Alexei și Gorin Tudor, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral și determinarea cotei-părți ideale din imobil.

În motivarea acțiunii au indicat că, dreptul asupra cotei-părți din apartamentul XXXXX îl dețin în egală măsură toate trei surori, fiecare contribuind atât la dobândirea dreptului de proprietate asupra imobilului, cât și la folosința acestuia. Până-n toamna anului 1980, tatăl Tuchiluș Alexei, mama Tuchiluș Stepanida, fiica cea mai mare Tuchiluș Elena, Gandrabura Nadejda cu fiul Gandrabura Alexei, precum și Gorin Nina împreună cu soțul Gorin Tudor și fiul Gorin Andrei, au locuit în apartamentul cu două odăi și suprafața de 25 m.p., situat pe str. Panfilova (în prezent Vasile Lupu), 27, mun. Chișinău. Pe parcursul anilor 1978-1980, fiica cea mai mare Tuchiluș Elena, a scris mai multe petiții în adresa organelor de resort locale, municipale și central unionale, cu privire la îmbunătățirea condițiilor de trai familiilor nominalizate. Astfel, în luna martie 1980, familia Tuchiluș a primit răspuns de la Comitetul Central al PCUS, fiind informați că una din petiții a fost trimisă în adresa comitetului orașenesc Chișinău al Partidului Comunist din Moldova.

Menționează Tuchiluș Elena și Gorin Nina că în rezultatul petițiilor, s-a repartizat în anii 1979-1980: un apartament cu 3 odăi pe str. XXXXX pentru familia Gandrabura Nadejda și fiul Gandrabura Alexei, familia Gorin Nina, Gorin Tudor, Gorin Andrei și familia Tuchiluș Elena, precum și un apartament cu 2 odăi în Cooperativa de Construcții Locative nr. 129 din str. XXXXX pentru familia Tuchiluș Alexei și Tuchiluș Stepanida. Fiind o familie unită, de comun acord cu părinții și surorile, la primirea apartamentului XXXXX, au convenit că imobilul dat să fie înregistrat după Gandrabura Nadejda, ca ulterior să fie schimbat pe un apartament cu două odăi, pentru ultima și fiului acesteia, și unul cu o odaie pentru Tuchiluș Elena sau Gorin Andrei, la împlinirea majoratului.

Afirmă că la 26 aprilie 1979, Tuchiluș Alexei în baza avizului CCL nr. 129 a achitat prima tranșă în mărime de 4000 ruble pentru apartamentul XXXXX și în toamna anului 1980 a trecut împreună cu soția să locuiască în acest imobil. Ulterior, părinții fiind pensionari și neavând resurse financiare pentru a achita costul integral al apartamentului cooperatist, de comun acord cu toți membrii familiei, au decis în luna noiembrie 1983 să treacă cu traiul în apartamentul XXXXX, suma achitată cooperativei fiind restituită. Tuchiluș Elena, împreună cu tatăl, mama și sora Gandrabura Nadejda împreună cu fiul Gandrabura Alexei, au continuat astfel să locuiască în apartamentul litigios, care în anii 1980-1981 a fost amenajat din sursele financiare ale Elenei Tuchiluș și Ninei Gorin, fiind procurate mobilă moale, fotolii,

frigider, dulapuri, covoare, draperii, care și-n prezent se află în apartament. Gandrabura Nadejda a contribuit la amenajarea apartamentului doar cu un televizor, motivând că nu dispune de mijloace financiare, deoarece primește un salariu mic și are la întreținere un copil minor. De asemenea, familia Ninei Gorin a instalat geamuri la două balcoane din bani proprii.

Invocă Tuchiluș Elena și Gorin Nina că, la începutul anului 1984, familia ultimei a trecut cu traiul în apartamentul din str. XXXXX, lăsând familiei Nadejdei Gandrabura toate bunurile procurate. În același mod a procedat și Tuchiluș Elena când a trecut cu traiul în alt imobil, ambele familii fiind convinse că înțelegerea prealabilă dintre surori și părinți este în vigoare, fiecare având dreptul asupra unei cote-părți din apartamentul litigios.

Declară că, deși după decesul mamei Tuchiluș Stepanida, tatăl Tuchiluș Alexei locuia împreună cu Gandrabura Nadejda și fiul ei, au avut grijă de părinte, care a fost ținut la pat, doar surorile Tuchiluș Elena și Gorin Nina. Cheltuielile de înmormântare a mamei și tatălui au fost suportate în egală măsură de toate trei surori, iar după decesul ultimului, Gorin Nina a instalat în apartamentul unde locuia Gandrabura Nadejda de două ori mobilă de bucătărie, frigider, covoare, precum și a instalat din contul său monument, scaune și masă la cimitir. Îngrijirea mormintelor părinților a fost întotdeauna în supravegherea familiei Gorin, pe când Gandrabura Nadejda cu feciorul său Alexei s-a eschivat de la îndeplinirea acestor obligații.

Susțin Tuchiluș Elena și Gorin Nina că aveau încrederea certă că de rând cu Gandrabura Nadejda au vocație succesorală și au intrat în posesiunea cotei-părți din apartamentul XXXXX, ce-i aparținea tatălui Tuchiluș Alexei.

Solicită reclamantele constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral în urma decesului tatălui Tuchiluș Alexei și determinarea din masa succesorală după Tuchiluș Elena, Gorin Nina și Gandrabura Nadejda câte 1/9 cotă-parte din imobilul nominalizat.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iunie 2016, acțiunea inițială a fost admisă integral, iar cea reconvențională parțial. S-a determinat câte 1/3 cotă-parte ideală din apartamentul XXXXX după Tuchiluș Alexei, Gandrabura Nadejda, Vișnevschii Alexei și s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Gandrabura Nadejda, Gorin Nina și Tuchiluș Elena prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral în urma decesului tatălui Tuchiluș Alexei, decedat la 22 mai 1996, cu locul deschiderii succesiunii în municipiul Chișinău. În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de fond a ajuns la concluzia că moștenitorii legali Gandrabura Nadejda, Gorin Nina și Tuchiluș Elena au intrat în posesia averii succesoriale rămase după decesul lui Tuchiluș Alexei, întrucât bunul imobil a fost întreținut de către Gandrabura Nadejda, care a continuat să locuiască în apartament, cu utilizarea resurselor financiare transmise de către surori anume cu acest scop. Totodată, instanța de judecată a conchis asupra respingerii pretenției privind determinarea a câte 1/9 cotă-parte din masa succesorală, deoarece conform art. 1560 Cod civil, partajul averii succesoriale se face prin acordul moștenitorilor după primirea certificatului de moștenitor.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, a fost admis apelul declarat de Gandrabura Nadejda și casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 iunie 2016 în partea admitterii parțiale a acțiunii reconvenționale, cu

pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de respingere a acțiunii reconvenționale ca neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că Gorin Nina și Tuchiluș Elena nu au prezentat probe certe și suficiente care să confirme că au intrat în posesiunea bunurilor care au aparținut tatălui Tuchiluș Alexei, or, materialele cauzei nu atestă administrarea averii succesoriale de către intimatele-pârâte.

La 11 octombrie 2017, Tuchiluș Elena și Gorin Nina au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 în partea casării parțiale a hotărârii Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 09 iunie 2016, cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului, recurentele au invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, fiind emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Consideră Tuchiluș Elena și Gorin Nina eronată concluzia instanței de apel precum că n-au prezentat probe certe și suficiente care să confirme intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, deoarece cheltuielile de înmormântare a tatălui au fost suportate în egală măsură de toate surorile, iar după decesul lui Tuchiluș Alexei, familia Gorin a instalat în apartament din bani proprii geamuri la două balcoane, mobilă de bucătărie, covoare, i-a transmis Nadejdei Gandrabura și fiului acesteia haine noi, precum și a instalat monument, scaune și masă la mormântul tatălui.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 a fost expediată în adresa recurentelor Tuchiluș Elena și Gorin Nina la 10 august 2017 (f.d. 233, volumul I), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, Tuchiluș Elena și Gorin Nina susțin că au primit copia deciziei instanței de apel redactată integral la 25 august 2017.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de Tuchiluș Elena și Gorin Nina la 11 octombrie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 18 decembrie 2017, în adresa Nadejdei Gandrabura, Alexei Vișnevschii și Tudor Gorin a fost expediată copia recursului declarat de Tuchiluș Elena și Gorin Nina, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 16 ianuarie 2018, Gandrabura Nadejda a depus referință, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil, dat fiind faptul că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și apreciat corect probele prezentate, just a aplicat și interpretat legislația relevantă speței, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

La 19 ianuarie 2018 și intervenientul accesoriu Gorin Tudor a depus referință, prin care a susținut recursul declarat de Tuchiluș Elena și Gorin Nina, întrucât afirmațiile Nadejdei Gandrabura cu privire la faptul că doar ea a întreținut apartamentul și a achitat impozitul imobiliar, sunt false, deoarece ultima în prima instanță nu a negat faptul primirii diferitor sume de bani și lucruri de uz personal și casnic din partea surorilor.

Alte referințe nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile expuse în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tuchiluş Elena și Gorin Nina este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tuchiluş Elena și Gorin Nina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentelor cu soluția pronunțată de instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de Tuchiluş Elena și Gorin Nina, precum că au intrat în posesiunea patrimoniului succesoral prin instalarea, din bani proprii, a geamurilor la două balcoane ale apartamentului, mobilei de bucătărie și a covoarelor, deoarece nu a fost probată efectuarea acțiunilor legate de administrarea și utilizarea averii succesoriale anume în termenul de 6 luni după deschiderea succesiunii. Totodată, se reține că nu poate fi considerat că a acceptat succesiunea moștenitorul care a contribuit la cheltuielile de înmormântare.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept

procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Tuchiluş Elena și Gorin Nina ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Tuchiluş Elena și Gorin Nina se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iuliana Oprea